

Asia: VN/21366/2020

Arviomuistio postilain muutoksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Palvelualojen työnantajat Palta ry kiittää mahdollisuudesta lausua arviomuistiosta koskien postilain mahdollisia muutostarpeita. Palta edustaa noin 2000 yksityistä palvelualan yritystä ja yhteisöä muun muassa logistiikka-, informaatio- ja viestintä-, asiantuntijapalvelu-, hallinto- ja tukipalvelu- sekä viihde- ja virkistystoimialoilla.

Palta pitää arviomuistiota lähtökohtaisesti hyvänä ja siinä kuvataan hyvin postitoiminnan muutosta, johon yhteiskunnan toimintojen digitalisoinnilla on ollut suuri vaikutus. Palta kannattaa esitettyä yleispalvelun keventämistä muiden Pohjoismaiden esimerkkien mukaisesti ja siirtymistä kolmeen jakelupäivään. On kuitenkin selviä merkkejä siitä, että koronakriisi on kiihdyttänyt kirjepostin vähentymistä entisestään. Samalla myös viranomaispalveluissa ja -viestinnässä on tähtäimenä siirtyä kokonaan digitaaliseen asiointiin lähivuosien aikana. Siksi yleispalveluvelvoitetta kirjepostin osalta on jatkossakin kevennettävä, jotta kirjepostin jakelua voidaan toteuttaa markkinaehtoisesti.

Palta katsoo, että yleispalvelun jakelupäiviä ei tulisi kuitenkaan sitoa tiettyihin viikonpäiviin. Yleispalvelun jakelun tulisikin perustua aina asiakastarpeisiin, minkä vuoksi lainsäätäjän ei pidä määritellä asiakkaiden puolesta jakelupäiviä. Kolmen päivän jakelu on ollut mahdollista nykyisen postilain mukaan varhaisjakelualueilla jo vuodesta 2017 lähtien eikä niiden jakelupäiviä ole määritelty nykyisessäkään postilaissa.

Palta kannattaa esitettyä määräaikaista tiedonvälitystukea haja-asutusalueille, joissa ei ole kaupallisin ehdoin tilattujen sanomalehtien varhaisjakelua ja joissa yleispalvelukirjeiden muutos kolmipäiväiseksi tarkoittaisi käytännössä myös sanomalehtien jakelun muuttumista kolmipäiväiseksi. Tuen kilpailutus tulisi toteuttaa riittävän pitkäksi ajaksi kerrallaan ja riittävän suurissa kokonaisuuksissa jatkuvuuden takaamiseksi.

Kansainväliset tavarakirjeet ovat nykyisin yleispalvelun alaisia, kun taas kotimaiset paketit ja ulkomailta Suomeen saapuvat paketit on jo poistettu yleispalveluveloitteesta vuonna 2016. Suuri osa yleispalveluun kuuluvista tavarakirjelähetyksistä on pakettien tavoin tavaraa sisältäviä verkkokauppalähetyksiä ja verrattavissa pieniin paketteihin. Tässä yhteydessä tulisi harkita ulkomaisen verkkokaupan tavarakirjeiden rajaamista pois yleispalvelusta. Sääntelyn keinoin ei tulisi tukea kansainvälistä verkkokauppaa kotimaisen kustannuksella. Lisäksi automaation avulla voidaan jo erottaa tavaralähetykset dokumenttilähetyksistä.

Arviomuistiossa käsitellään myös postitoimintaan liittyvää tietojen hyödyntämistä ja digitalisointia ja niitä koskevia veloituksia. Datan jakamisen lainsäädännöllisiin veloituksiin ei kuitenkaan esitetä muutoksia.

Palta sekä sen edustamat huolinta- ja logistiikka-alan yritykset pitävät tärkeänä, että kilpailuilla markkinoilla toimivien yritysten keräämää ja omistamaa dataa ei lainsäädännön keinoin ”sosialisoida” yhteiseen käyttöön. Tiedon hyödyntämisen ja esimerkiksi toimitusketjujen rajapintojen avaamisen on perustuttava yritysten vapaaehtoisuuteen, kaupallisiin ratkaisuihin ja yritysten välisiin sopimuksiin. Posti Oy:n tapauksessa yleispalvelu koskee vain noin 3 prosenttia Postin kaikista jakeluista ja loppuosa palveluista on täysin kaupallista toimintaa kilpaillussa markkinassa.

Konttinen Jari
Palvelualojen työnantajat Palta ry.